



Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Jaarrekening 2024

Natuur en Milieufederatie Groningen

Bankastraat 77

9715 CJ Groningen

Tel: 050 3130800

Website: www.nmfgroningen.nl

E-mail: info@nmfgroningen.nl

Inhoud	Blad
Algemene gegevens	2
Inleiding jaarverslag	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2024	7
Staat van baten en lasten over 2024	8
Kasstroomoverzicht over 2024	9
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat	10
Toelichting op afzonderlijke posten van de balans	12
Toelichting op afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten	15
WNT-verantwoording	17
Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties	18
Overige gegevens	21
Controleverklaring	22
Bijlagen	
1 Toelichting bestedingen	25
2 Begroting 2025	26

Algemene gegevens

Statutaire naam: Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen

Vestigingsplaats: Groningen

Rechtsvorm: Stichting

Doelstelling: De stichting heeft ten doel:
Het bevorderen van het behoud, het herstel
en het optimaal beheer van natuur, milieu en landschap.

Raad van Toezicht per 31 december 2024:

H.R. Veldkamp, voorzitter

H.D.M. Prummel

W.J.T. van Gemert

A.R. Hulshof

Directeur-bestuurder: J.W. Lobeek

Inleiding jaarverslag

Dat het politieke woelige tijden zijn is voor velen duidelijk. Dat de NMG hiervan in haar rol ook veel merkt ligt ook voor de hand.

Niet alleen lijken de thema's waar de NMG zich mee bezig houdt – klimaatverandering, biodiversiteit en circulariteit – maatschappelijk gezien meer naar de achtergrond te bewegen, maar ook de houding van een deel van de politiek is minder positief richting groene organisaties als de NMG.

Tot deze nieuwe realiteit hebben wij ons te verhouden. Maar met deze politieke tegenwind blijven wij zoeken naar mensen, organisaties en bedrijven die wél het belang van een duurzamere samenleving inzien en daarin willen investeren. Dat vraagt van de NMG een andere opstelling en nieuwe proposities. Daar zijn we in 2024 mee begonnen en daar zullen we de komende jaren mee (moeten) doorgaan.

Uitvoering thema's werkplan

2024 was het eerste jaar van het huidige Meerjarenprogramma. Dit Meerjarenprogramma wijkt niet fundamenteel af van het daar aan voorafgegaane programma, maar kent wel accentverschillen en nieuwe speerpunten. De vier thema's van de NMG: energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit staan echter nog steeds centraal.

Energietransitie

Voor de voormalige gasprovincie Groningen is de energietransitie een vanzelfsprekendheid. Toch zijn er moratoria afgekondigd voor nieuwe windparken en grootschalige zonneparken. Hoewel in onze visie dit een verkeerd besluit is, is dit de nieuwe realiteit.

Centraal in de aanpak van de NMG in 2024 stond de focus op enerzijds energiebesparing en anderzijds op natuurinclusieve duurzame opwek.

In 2024 hebben we op meer dan 10 plekken in de provincie groepen bewoners geïnformeerd en begeleid op het vlak van energiebesparing, met name door isolatie. De impact hiervan was in eerste instantie beperkt omdat bewoners in afwachting waren van een specifiek op Groningen gerichte subsidieregeling hiervoor. Deze werd tot twee keer toe uitgesteld. We verwachten dat – nu de regeling open is gegaan in 2025 – de meeste bewoners alsnog hun voorgenomen maatregelen gaan uitvoeren.

Vanuit de NMG hebben we via de Regionale Energie Strategie en de overige reguliere overlegstructuren geprobeerd het beleid op het vlak van natuurinclusieve opweklocaties te beïnvloeden. Dat is uiteindelijk gelukt en wij zijn medeopsteller geworden van een handreiking op dit vlak voor gemeenten.

Tegelijkertijd hebben we tientallen vrijwilligers opgeleid tot energieboswachter. Dit zullen dan de mensen ter plaatse worden die enerzijds als adviseur en anderzijds als waakhond voor de natuurinclusieve energie opwek zijn.

Klimaatadaptatie

De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds meer merkbaar. Lange periodes van droogte met periodes van heftige neerslag wisselen elkaar af. De weersextremen vragen om een andere aanpak, zowel op het microniveau van het individuele huis als bij de ruimtelijke inrichting van Groningen. In 2023 is de provincie Groningen, als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) begonnen met de uitwerking hiervan op provinciaal niveau. Dit heeft in 2024 geleid tot een provinciaal plan met zeven gebiedsplannen. Een belangrijk onderdeel binnen deze gebiedsplannen is het klimaatadaptief inrichten van dit gebied.

Helaas heeft het kabinet besloten te stoppen met deze gebiedsgerichte aanpak van het NPLG. Dat betekent dat er ook geen middelen beschikbaar komen hiervoor.

We zijn nu aan het kijken of er via andere geldstromen middelen vrij te maken zijn voor klimaatadaptieve maatregelen.

Biodiversiteit

De directe aanleiding tot het NPLG was gelegen in de stikstofproblematiek. In deze heftige maatschappelijke discussie leek het belang van de natuur en de grote impact van de hoge stikstofuitstoot op de biodiversiteit het onderspit te delven. De NMG heeft in deze stikstofcrisis nadrukkelijk geprobeerd in dialoog met alle (constructieve) partijen te blijven. Onze deelname in het NPLG is gericht op het verbinden van de toekomst voor boeren met de duurzame inrichting van het landelijk gebied.

Hoewel, zoals hiervoor al beschreven, het kabinet is gestopt met het NPLG hebben de gebiedsprocessen waaraan ook de NMG heeft deelgenomen een aantal positieve effecten gehad. Zo is er een duurzame dialoog op gang gekomen tussen alle partijen in het gebied en dat bevordert het wederzijdse begrip en inzicht in elkaars belangen.

Verder heeft de NMG zich kunnen laten zien als een partij op dit dossier die ook wil bijdragen aan oplossingen die niet alleen bijdragen aan het versterken van de biodiversiteit maar ook op zoek wil naar nieuwe verdienmodellen voor de boer.

Circulariteit

Binnen dit thema hebben we minder vooruitgang geboekt dan vooraf gehoopt. Dit is vooral terug te voeren op gebrek aan personele capaciteit op dit thema. De vooraf aangewezen mensen waren te druk met lopende projecten om hieraan de vooraf geplande inspanningen te plegen. Van uitstel komt echter geen afstel, de geplande inspanningen zijn doorgeschoven naar 2025.

De eindigheid van grondstoffen en de noodzaak hier zorgvuldig mee om te gaan wordt door veel mensen en bedrijven nog niet als een groot probleem ervaren. Hoewel sommigen het probleem rationeel wel onderkennen is er nog onvoldoende urgentie om dit om te zetten in verandering. Het is dus een kwestie van de lange adem, mede omdat er vele (andere) crises vragen om aandacht.

Onze aanpak binnen het thema circulariteit is kent drie speerpunten:

- Afvalreductie: minder afval produceren, afval in het milieu tegengaan en richten op hergebruik (kringloopinitiatieven, tweedehandsmarkt)
- Gebruiksduurverlenging: in plaats van producten bij een defect af te danken richten op reparatie.
- Delen: goederen die incidenteel gebruik worden kunnen makkelijk door meerdere personen (mits op elkaar afgestemd) gebruikt worden. Dit scheelt voor de gebruiker geld en legt hierdoor minder druk op grondstoffen.

Ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid

Behalve dat de NMG aan de hierboven vier genoemde doelen werkt kijkt ze ook integraal naar de ontwikkelingen in Groningen en wat dat voor de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid betekent.

Hierbij werken we niet alleen reactief, maar juist ook proactief. Een goed voorbeeld is de samen met vijf andere groene partijen – opgestelde visie “Naar een natuurinclusief Groningen”. De hiervoor genoemde onderwerpen hebben ieder voor zich een groot ruimtebeslag en vragen om een slimme en integrale ruimtelijke aanpak. Overigens geldt ook hierbij het adagium ‘niet alles kan overal’.

Ook hebben we in noordelijk verband samen met andere groene organisaties de visie De Kracht van het Noorden gepresenteerd. Dit stuk is goed ontvangen en maakt het uitgangspunt ‘water en bodem sturend’ heel inzichtelijk.

In 2024 hebben deze documenten centraal gestaan in onze lobby en beleidsadvisering rondom de nieuwe op te stellen omgevingsvisie voor de provincie Groningen.

Financiële ontwikkelingen

Operationeel resultaat

Hoewel de politieke wind gedraaid is heeft de NMG over 2024 nog financieel gezien een goed jaar achter de rug. Een positief resultaat €37.900 is mooi en daar zijn we ook blij mee.

Voor dit beter dan verwachte resultaat zijn de volgende verklaringen:

- Nagenoeg alle projecten werden vanuit de fondsen en financiers voor 100% gefinancierd. De begrote eigen bijdrage uit de subsidie van de Nationale PostcodeLoterij (NPL) bleek niet nodig.
- Er was sprake van een hoge productiviteit. Dit is niet alleen het gevolg van een strakke projectsturing, maar ook van extra financiering en aanvullende gelden op lopende projecten. Hiervoor hoefden nauwelijks acquisitie inspanningen geleverd te worden.
- De keerzijde hiervan was dat de medewerkers dermate druk bezet waren dat de beoogde voorinvestering in tijd op het thema circulariteit achterbleef bij de planning. Deze voorinvestering zal nu in het boekjaar 2025 vallen.
- Ook was er in 2024 wederom sprake van een iets kleinere formatie dan vooraf begroot. Een medewerker ging met pensioen en de nieuwe medewerker trad later in dienst dan verwacht. Ook werd er meer gebruik gemaakt van ouderschapsverlof dan begroot. Dit alles leidde tot lagere personeelslasten.

Reserves en voorzieningen

In 2024 hebben we ons beleid inzake reserves en voorzieningen herijkt. De aanleiding hiervoor was meerledig. Aan de ene kant zagen we dat onze publieke financiering ter discussie werd gesteld en dat dit mogelijk consequenties heeft voor de continuïteit van de organisatie en aan de andere kant hebben we onze risicoanalyse geactualiseerd.

De conclusies die we hieruit getrokken hebben waren meerledig:

- Onze inkomsten moeten verder worden gediversifieerd. We moeten minder afhankelijk worden van financiering door publieke partijen, maar ons meer richten op private fondsen en particulieren.
- Voor uitgaven die niet jaarlijks terugkeren, maar een meer incidenteel karakter hebben houden we bestemmingsreserves aan (bijvoorbeeld juridische procedures en grootschalige bijeenkomsten)
De totale omvang van reserves (continuïteitsreserves en bestemmingsreserves) ligt op circa 85% van de omvang nodig in het worst case scenario. Daarmee hebben we een redelijk goede vermogenspositie, maar nog wel onvoldoende. Dat betekent ook dat we proberen de reserves de komende jaren te versterken.
- De kwetsbaarheid bij langdurige ziekte-uitval van een medewerker voor de NMG is groot. We zijn hiervoor deels verzekerd, maar een verhoging van de verzekering is erg duur. We hebben besloten in plaats hiervan onze voorziening ziekteverzuim te verhogen.

Interne organisatie

Als kleine organisatie blijft de NMG relatief gevoelig voor personele mutaties. Continuïteit is een belangrijke succesfactor voor de NMG. In 2024 was de bezetting relatief stabiel en ervaren. Daarvan heeft de NMG ook de vruchten geplukt. Daar staat tegenover dat de NMG bij langdurige ziekte van medewerkers kwetsbaar is. Niet alleen op het vlak van operationele continuïteit, maar heeft ook – zoals hiervoor beschreven – grote financiële consequenties.

Op het vlak van bedrijfsvoering en ICT hadden we in 2024 de zaken op orde. Dat geeft rust en zorgt dat de aandacht naar de inhoud van het werk kan gaan.

In 2024 hebben we met de verhuurder verkend of er mogelijkheden zijn voor verbeteringen aan de huisvesting, met name om de hittestress in de zomer tegen te gaan. Hoewel er een positieve grondhouding bij de verhuurder is, heeft dit nog niet geleid tot aanpassingen.

Jaarrekening 2024

Vooruitblik

In 2024 zijn we met het nieuwe meerjarenprogramma begonnen. Bij het opstellen hiervan hebben we ons echter onvoldoende op een nieuwe politieke realiteit voorbereid. Dat betekent dat wij ons bij de uitvoering van het meerjarenprogramma adaptief moeten opstellen.

In 2024 heeft het gewijzigde maatschappelijk sentiment geleid tot meer polarisatie en verharding van het debat. Dit past slecht bij de constructieve stijl van opereren van de NMG. Wij zullen deze opstelling echter niet verlaten, meegaan in de polarisatie is wat ons betreft niet de juiste weg.

Dat laat onverlet dat wij – als het onderwerp daar om vraagt – ons luid en duidelijk zullen uitspreken. Ook al wordt dat geluid niet door iedereen gewaardeerd. Ook dat is nodig om samen te werken aan een mooi en duurzaam Groningen.

Mei 2025, Jan-Willem Lobeek

Balans per 31 december 2024

Activa	Ref.	31 december 2024		31 december 2023	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
In het kader van de doelstelling			9.188		7.020
Vlottende activa					
Vorderingen	2				
Debiteuren		64.840		16.470	
Overige vorderingen en overlopende activa		<u>200.612</u>		<u>219.822</u>	
			265.452		236.292
Liquide middelen	3		425.701		430.499
			<u>700.342</u>		<u>673.811</u>
Passiva					
	Ref.	31 december 2024		31 december 2023	
		€	€	€	€
Reserves en fondsen					
Reserves	4				
Continuïteitsreserve		311.565		288.665	
Bestemmingsreserves		<u>123.485</u>		<u>108.485</u>	
			435.050		397.150
Voorzieningen					
	5				
Voorziening jubileumviering		0		10.000	
Voorziening eigen risico ziekteverzuim		62.295		11.000	
Voorziening implementatie huisstijl		<u>5.000</u>		<u>0</u>	
			67.295		21.000
Kortlopende schulden					
	6				
Crediteuren		7.205		38.542	
Nog te besteden subsidies		2.939		18.057	
Belastingen en premies sociale verzekeringen en pensioenen		89.684		49.574	
Overige schulden en overlopende passiva		<u>98.168</u>		<u>149.488</u>	
			197.996		255.661
			<u>700.342</u>		<u>673.811</u>

Staat van baten en lasten over 2024

	Ref.	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
		€	€	€
Baten	7			
Geworven baten	7.1			
Particulieren		1.476	0	0
Bedrijven		8.745	0	0 *)
Loterijorganisaties		0	0	0
Subsidies van overheden		330.308	317.100	319.700
Verbonden organisaties zonder winststreven		383.644	268.000	552.240
Andere organisaties zonder winststreven		78.731	39.500	15.000
Som van de geworven baten		802.904	624.600	886.940
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten e/o diensten	7.2	226.299	346.000	118.938
Overige baten	7.3	-3.588	0	57.636
Som van de baten		1.025.614	970.600	1.063.514
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
Biodiversiteit		340.831	339.618	292.184
Klimaatadaptatie		46.265	242.584	39.314
Energietransitie		399.963	194.067	423.614
Circulariteit		107.049	194.067	101.546
Thema's integraal		99.315		93.003
		993.424	970.336	949.661
Wervingskosten		0	0	0
Kosten beheer en administratie 1)		0	0	0
Som van de lasten		993.424	970.336	949.661
Saldo voor financiële baten en lasten		32.190	264	113.853
Financiële baten en lasten	9	5.710	0	1.356
Saldo van baten en lasten		37.900	264	115.209

Voorstel tot Resultaatbestemming

Onttrekking bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve externe juridische kosten	5.000		35.000
Bestemmingsreserve grootschalige bijeenkomster	10.000		
Continuïteitsreserve	22.900	264	80.209
	<u>37.900</u>	<u>264</u>	<u>115.209</u>

1) De provinciale milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de Toelichting bestedingen, (zie bijlage 1) maar worden in de staat van baten en lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen. Vanaf 2025 verplicht het CBF een andere systematiek waarin deze kosten ook in de staat van baten en lasten zichtbaar worden weergegeven.

Kasstroomoverzicht over 2024

Het saldo van de liquide middelen is in 2024 afgenomen met € 4.798,=. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

	2024	2023
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	37.900	115.209
Afschrijvingen	7.296	6.493
	45.197	121.702
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Mutatie vorderingen	-29.160	-23.225
Mutatie kortlopende schulden	-57.665	40.045
	-86.826	16.820
Kasstroom uit operationele activiteiten	-41.629	138.522
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Mutatie van de voorzieningen	46.295	10.000
Mutatie van de bestemmingsreserve	0	0
Investerings in materiële vaste activa	-9.464	0
Netto kasstroom	<u>-4.798</u>	<u>148.522</u>
Stand liquide middelen per 31 december	425.701	430.499
Stand liquide middelen per 1 januari	430.499	281.977
Mutatie liquide middelen	<u>-4.798</u>	<u>148.522</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat

Informatie over de rechtspersoon

De Natuur en Milieufederatie Groningen heeft in 2020 samen met andere partijen de Coöperatie Van Ons U.A. opgericht. In deze coöperatie werken we met vertegenwoordigers van lokale energie initiatieven samen, om op een professionele wijze een verantwoorde invulling van de lokale energietransitie te realiseren. Het is een coöperatie met een uitgesloten aansprakelijkheid voor de leden, dus voor de Natuur en Milieufederatie Groningen vloeien hier geen financiële risico's uit voort. In 2023 werd bekend dat Bronnen van Ons, de werkmaatschappij van de Coöperatie, haar bedrijfsactiviteiten zal staken na afronding van bestaande projecten. De afwikkeling is enigszins vertraagd en zal naar verwachting medio 2025 plaatsvinden.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn 650 Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in de toelichting op de betreffende balanspost anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de doelstelling.

Overige activa en passiva

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

De overige activa en passiva worden opgenomen voor de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de aan het verslagjaar toegerekende baten en de bestedingen over het jaar.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

De overige baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Projectgelden betreffende nog niet afgeronde projecten, die aan het eind van het verslagjaar niet zijn besteed, worden opgenomen op de balans.

Pensioenen

De Natuur en Milieufederatie Groningen is sinds 1 januari 2007 aangesloten bij de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw (BPL). De Natuur en Milieufederatie Groningen heeft -mits de verschuldigde premies tijdig en volledig worden voldaan- geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een te lage dekkingsgraad bij de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Met betrekking tot de pensioenregeling zijn derhalve alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Toelichting op afzonderlijke posten van de balans

1. Materiële vaste activa

	Inventaris	Automatisering en communicatie	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2024	0	7.020	7.020
Aanschaffingen	4.590	4.874	9.464
	4.590	11.894	16.484
Afschrijvingen	338	6.958	7.296
Boekwaarde per 31 december 2024	4.252	4.936	9.188
Cumulatieve aanschaffingswaarde	11.091	26.364	37.455
Cumulatieve afschrijvingen	6.839	21.428	28.267
Boekwaarde per 31 december 2024	4.252	4.936	9.188

Afschrijvingspercentages: Inventaris 20% en automatisering en communicatie 33%

De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de doelstelling. Het drempelbedrag voor afschrijving is € 1.000

2. Vorderingen

	2024	2023
	€	€
Debiteuren		
Saldo openstaande vorderingen per 31 december	64.840	16.470

Een voorziening voor oninbaarheid wordt per balansdatum niet noodzakelijk geacht.

Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen/subsidie *	191.591	210.934
Vooruitbetaalde bedragen	9.021	8.888
	200.612	219.822

* Dit betreft subsidies van projecten die al wel zijn afgerond, maar worden afgerekend in het volgende jaar.

3. Liquide middelen	2024	2023
	€	€
Kas	0	14
ING	6.395	31.660
ING spaarrekening	125.861	100.739
ASN bank	82.125	81.133
Triodos bank	11.352	216.964
Triodos spaarrekening	200.000	
MasterCard	-31	-11
	425.701	430.499

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de Stichting.

4. Reserves en fondsen	01-01-2024	resultaat- bestemming	overige mutaties	31-12-2024
	€	€	€	€
<i>Continuïteitsreserve</i>				
Continuïteitsreserve	288.665	22.900		311.565
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Strategische reserve projecten	33.485			33.485
Duurzame huisvesting	10.000			10.000
Personeel en organisatie	10.000			10.000
Projecten voor/met studenten	20.000			20.000
Externe juridische kosten	35.000	5.000		40.000
Grootschalige bijeenkomsten	0	10.000		10.000
	108.485	15.000	0	123.485
<i>Totaal reserves en fondsen</i>	397.150	37.900	0	435.050

Toelichting

Continuïteitsreserve

In 2024 hebben bestuurder en RvT nieuw beleid rondom reserves vastgesteld. Hiertoe is een inventarisatie gemaakt aan de hand van scenario's en risico's. Uitgangspunt is dat in het worst case scenario de NMG aan al haar verplichtingen kan voldoen. Op basis van de begroting van 2024 kwam hierbij het streefbedrag van alle reserves (continuïteitsreserve en bestemmingsreserves) op € 450.000, wat neerkomt op ongeveer 45% van de jaarbegroting. Het totaal van de reserves op 1 januari van 2024 voldeed hier nog niet aan. De bedoeling is de reserves zo snel mogelijk op het gewenste niveau te brengen. De continuïteitsreserve is ondergebracht op een spaarrekening waaraan geen vermogensrisico's zijn verbonden. Het CBF staat een maximale continuïteitsreserve toe van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, zijnde 1,4 miljoen. De Nationale Postcode Loterij hanteert als criterium een algemene reserve die minimaal 33,3% van de jaarlijkse vaste kosten dekt.

Bestemmingsreserves - Strategische reserve projecten

Deze reserve is bedoeld voor cofinanciering van projecten die slecht gedekt zijn door subsidie-inkomsten, maar die wel van belang zijn voor Natuur en Milieufederatie Groningen.

Bestemmingsreserves- Duurzame huisvesting

Deze reserve is bedoeld om het bedrijfspand (verder) te verduurzamen, bijvoorbeeld door het aanbrengen van een groen dak of plaatsen van zonnepanelen.

Bestemmingsreserves- Personeel en organisatie

Deze reserve is bedoeld om incidentele (grote) uitgaven m.b.t. personeel & organisatie te dekken, bijvoorbeeld (dure) opleidingen, jubilea, specifieke bonusuitkeringen.

Bestemmingsreserves - Projecten voor/met studenten

Medio december 2022 ontvingen wij een donatie ter grootte van dit bedrag naar aanleiding van de liquidatie van een studentenvereniging in Groningen. Bij de NMG is het gebruik dat grotere donaties specifiek worden aangewend, meestal in het verlengde van wensen/achtergrond van de donateur. Vandaar dat deze bestemmingsreserve is gevormd.

Bestemmingsreserves - Externe juridische kosten

Tot 2023 had de NMG een juridische geschoolde medewerker in (parttime) dienst en werden de kosten van juridische procedures vooral uit de exploitatie betaald. Deze kosten varieerden sterk van jaar tot jaar en hadden soms een groot effect op de exploitatie. Met het vertrek van de medewerker is de conclusie getrokken dat de grilligheid van de behoefte aan juridische ondersteuning een andersoortige oplossing vereisen dan een medewerker in dienst hebben. Juridische zaken zullen voortaan door externe inhuur worden ingevuld. Hiervoor wordt een bestemmingsreserve aangelegd waaruit deze extern gemaakte juridische kosten kunnen worden gedekt zonder dat deze de exploitatie onevenredig belasten.

Bestemmingsreserves - Grootschalige bijeenkomsten

Periodiek houdt de NMG grootschalige bijeenkomsten. Deze zijn van belang voor de positionering zowel richting de eigen achterban als het bredere netwerk.

	2024	2023
	€	€
5. Voorzieningen		
Voorziening eigen risico ziekteverzuim	62.295	11.000
Voorziening jubileumviering *)	0	10.000
Voorziening implementatie huisstijl	5.000	
	<u>67.295</u>	<u>21.000</u>

Toelichting voorziening eigen risico ziekteverzuim

Deze voorziening is bedoeld ter dekking van de kosten van langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid van één medewerker voor maximaal 2 jaar, alsmede voor de dekking van de niet verzekerde kosten van loon en werkgeverslasten bij regulier ziekteverzuim.

Toelichting voorziening jubileumviering

In het kader van het 50 jarig jubileum was de planning in 2023 een symposium te organiseren. Dit is om praktische redenen doorgeschoven naar 2024. Het symposium heeft plaatsgevonden en daarom kan de voorziening vrijvallen.

Toelichting voorziening implementatie huisstijl

In 2024 is een begin gemaakt met de vernieuwing van de (digitale) huisstijl. Deze voorziening is bedoeld voor vervanging van diverse fysieke communicatiemiddelen zoals bv. banners en vlaggen.

6. Kortlopende schulden

	2024	2023
	€	€
<i>Crediteuren</i>		
Saldo per 31 december	<u>7.205</u>	<u>38.542</u>
<i>Nog te besteden subsidies</i>		
Saldo per 31 december	<u>2.939</u>	<u>18.057</u>
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen en pensioenen</i>		
Omzetbelasting	25.419	13.917
Loonheffing	39.124	28.522
WIA	-29	-135
Pensioenpremies	<u>25.170</u>	<u>7.270</u>
	<u>89.684</u>	<u>49.574</u>
<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Personeel	69.672	64.580
Kantoor en organisatie	13.137	12.232
Publiciteitskosten		0
Projecten	<u>15.359</u>	<u>72.676</u>
	<u>98.168</u>	<u>149.488</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurverplichtingen

Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen heeft een jaarlijkse huurverplichting van € 21.697 met betrekking tot de kale huur van het pand Bankastraat 77 te Groningen. De huurovereenkomst is ingegaan per 1 november 2018 voor een periode van 5 jaar, en is hierna weer voor 5 jaar verlengd tot en met 30 november 2028.

Toelichting op afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

7. Baten	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
	€	€	€
7.1 Geworven baten			
<i>Subsidies van overheden</i>			
- Meerjaren budgetsubsidie Provincie Groningen 1)	285.600	285.600	271.700
- Incidentele projectsubsidies overheden 2)	44.708	31.500	48.000
<i>Verbonden organisaties zonder winststreven 3)</i>			
- Nationale Postcode Loterij via Landelijk NMF	118.000	118.000	118.000
- Overige verbonden organisaties	265.644	150.000	434.240
<i>Andere organisaties zonder winststreven</i>	78.731	39.500	15.000
<i>Particulieren</i>	1.476		
<i>Bedrijven</i>	8.745		
<i>Loterijorganisaties</i>			
	<u>802.904</u>	<u>624.600</u>	<u>886.940</u>
7.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
<i>Provincie Groningen</i>			
- Transitie Landelijk Gebied (TLG)			3.300
- Gebiedsgericht milieubeleid	336		3.597
<i>Gemeente Groningen</i>			
- Eetbare Stad/Foodtrails			1.558
- Gemeentelijk natuuroverleg	11.760		11.445
- Adviesgroep Stadspark	1.972		2.616
<i>Detachering overige organisaties</i>			
- Jong Leren Eten (GGD)	57.468		46.102
<i>Overige opbrengsten BTW belast</i>			
- Agroforestry	8.368		7.557
- Coöperatie Van Ons			1.350
- Circulaire ambachtscentra	5.040		
- Duurzame huizenroute	28.236		
- Ecologie in de RES	10.047		39.622
- Programma Energie Participatie	84.979		
- Overige opbrengsten BTW belast	18.094		1.791
	<u>226.299</u>	<u>346.000</u>	<u>118.938</u>
7.3 Overige baten			
<i>Te verwerven baten (acquisitie)</i>			
Overige baten	623		8.456
Nagekomen Baten vorig boekjaar	2.961		61.472
Nagekomen Lasten vorig boekjaar	-17.173		-14.142
Giften en donaties			1.850
Vrijval voorziening jubileumviering	10.000		
	<u>-3.588</u>		<u>57.636</u>
Totaal baten	1.025.614	970.600	1.063.514

1) De budgetsubsidie van de Provincie Groningen is gebaseerd op een meerjarenafpraak met de Provincie.

2) De projectsubsidies overheden hebben in 2024 een incidenteel karakter.

3) Dit betreft de baten die de Natuur en Milieufederatie Groningen ontvangt van de landelijke Stichting De Natuur en Milieufederaties.

8. Lasten

(zie ook bijlage 1)

8.1 Personeelskosten

	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
	€	€	€
Brutosalarissen	558.089		536.826
Premies sociale verzekeringswetten	83.750		79.461
Pensioenpremies	87.287		72.672
	729.127	796.705	688.959
Ontvangen ziekengeld/WAZO	-6	-1.545	-3.419
Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	729.121	795.160	685.540
Coördinatie en wervingskosten		515	
Scholing en training	2.582	6.180	7.195
Ziekteverzuimverzekering en arbodienst	10.838	12.875	11.497
Reis-en verblijfkosten	11.937	13.500	8.931
WIA-gat verzekering	2.402		1.882
Onbelaste vergoedingen	15.307		21.539
Overige personeelskosten	5.315	2.575	1.899
	777.503	830.805	738.482

Het gemiddeld aantal werknemers, berekend op fulltimerbasis, is in 2024 8,54 (2023 8,96).

WNT-verantwoording 2024 Natuur -en Milieufederatie Groningen

De WNT is van toepassing op Natuur- en Milieufederatie Groningen. Het voor Natuur- en Milieufederatie Groningen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,-, dit betreft het algemene WNT-maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen**1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling**

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	
J.W. Lobeek	
Functiegegevens	
Directeur-bestuurder	
Aanvang en eindfunctievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.658
Beloningen betaalbaar op termijn	19.346
Subtotaal	130.004
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	130.004
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	
J.W. Lobeek	
Functiegegevens	
Directeur-bestuurder	
Aanvang en eindfunctievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.256
Beloningen betaalbaar op termijn	16.075
Subtotaal	116.331
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	116.331

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
H.R. Veldkamp	Voorzitter Raad van Toezicht
H.D.M. Prummel	Lid Raad van Toezicht
W.J.T. van Gemert	Lid Raad van Toezicht
A.R. Hulshof	Lid Raad van Toezicht

Gegevens 2023

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
H.R. Veldkamp	Voorzitter Raad van Toezicht
H.D.M. Prummel	Lid Raad van Toezicht
W.J.T. van Gemert	Lid Raad van Toezicht
M.C.J. van Haeren	Lid Raad van Toezicht

De overige tabellen 1b,1c, 1e,1f,1g,2 en 3 van het voorgeschreven Verantwoordingsmodel WNT 2024 zijn niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties

Bezoldiging directie J.W. Lobeek

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Natuur en Milieufederatie Groningen de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de Natuur en Milieufederatie Groningen vond plaats door de Raad van Toezicht. Dit leidde tot een zgn. BSD-score van 355 punten met een maximaal jaarinkomen van € 115.922 (1 fte, 12 maanden, functiegroep F).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg in 2024: € 110.658,- Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn bleven voor J.W. Lobeek met een bedrag van € 130.044,- binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 143.743,- De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Natuur en Milieufederatie Groningen volgt bij haar beloningsbeleid de CAO Provincies.

Bezoldiging directie

Naam	J.W. Lobeek
Functie	Directeur-bestuurder

Dienstverband

Aard (looptijd)	onbepaald
uren	36
parttime percentage	100%
periode	1/1-31/12

Bezoldiging

Jaarinkomen bruto	€	€
Loon/salaris	95.888	
Vakantiegeld	7.218	
Eindejaarsuitkering	7.552	
Belastbare onkostenvergoedingen	-	
Variabel jaarinkomen	-	
Totaal jaarinkomen		110.658
Belastbare vergoedingen / bijtellings	-	
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	19.346	
Overige beloningen op termijn	-	
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	
Totaal overige lasten en vergoedingen		19.346
Totaal bezoldiging 2024		130.004

Bezoldiging 2023

Periode: 1-1-2023 / 31-12-2023

Omvang dienstverband in fte: 1

Totaal bezoldiging 2023	116.331
--------------------------------	----------------

Er zijn aan de directie geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ontvangt voor haar inzet geen bezoldiging.

	Rekening 2024 €	Begroting 2024 €	Rekening 2023 €
8.2 Publiciteit			
PR & voorlichting	3.989		2.072
Representatiekosten	417		92
Website NMFG en CRM			1.990
Dotatie voorziening implementatie huisstijl	5.000		
	<u>9.406</u>	<u>8.755</u>	<u>4.154</u>
8.3 Huisvestingskosten			
Huur en servicekosten	28.245	29.613	29.340
Schoonmaak	3.298	3.090	2.929
Verzekeringen en belastingen	609	721	582
Reparaties, onderhoud en klein inventaris	170	515	733
Overige huisvestingskosten			19
	<u>32.322</u>	<u>33.939</u>	<u>33.603</u>
8.4 Kantoor- en bestuurskosten			
Bestuurskosten	594	1.030	515
Huishoudelijke kosten	1.042	1.030	1.305
Administratiekosten	24.709	25.750	25.130
Accountantskosten (controle en advies)	12.500	9.270	14.006
CBF-keur	2.548	2.833	2.374
Automatiseringskosten	15.696	15.965	14.178
Kantoorartikelen	277	2.575	370
Bankkosten	723	515	806
Dotatie voorziening jubileumviering			10.000
Dotatie voorziening ziekteverzuim	51.295		
Overige organisatiekosten	5.459	4.120	2.321
	<u>114.845</u>	<u>63.088</u>	<u>71.005</u>
8.5 Afschrijvingen			
Afschrijving communicatie en automatisering	6.958	6.000	5.604
Afschrijving meubilair	338	750	889
	<u>7.296</u>	<u>6.750</u>	<u>6.492</u>
8.6 Specifieke projectkosten			
Specifieke projectkosten	52.052	27.000	95.923
	<u>52.052</u>	<u>27.000</u>	<u>95.923</u>

Dit betreft de direct aan projecten toegewezen kosten, die worden gedekt uit de projectsubsidies.

Totaal lasten	993.424	970.337	949.660
----------------------	----------------	----------------	----------------

	Rekening 2024 €	Begroting 2024 €	Rekening 2023 €
9. Financiële baten en lasten			
Renteopbrengsten	5.710	0	1.356
	<u>5.710</u>	<u>0</u>	<u>1.356</u>

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balans datum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die hier vermeld dienen te worden.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening van de jaarrekening

De jaarrekening 2024 van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen is vastgesteld op 28 mei 2025 door:

Directeur-bestuurder

J.W. Lobeek

De jaarrekening 2024 van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 28 mei 2025.

Controleverklaring

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Ondertekening van de jaarrekening

Groningen, d.d. 28 mei 2025,

Namens de Raad van Toezicht:

H.R. Veldkamp
voorzitter

H.D.M. Prummel

W.J.T. van Gemert

A.R. Hulshof

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van
Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen te Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen (RJ 650) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de Algemene gegevens en de Inleiding.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van RJ 650 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de Algemene gegevens en de Inleiding in overeenstemming met RJ 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en stichtingsraad voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 650 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De stichtingsraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.

Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 28 mei 2025
De Jong AFM B.V.

Origineel getekend door J.D. de Jong AA

Bijlage 2: Begroting 2025

	<u>Begroting 2025</u>
	€
Baten:	
Basissubsidie provincie Groningen	297.024
Incidentele subsidies	260.000
Verbonden organisaties zonder winststreven	268.000
Overige organisaties zonder winststreven	152.000
Baten bedrijven	15.000
Baten particulieren	750
Som der baten	<u>992.774</u>
Lasten:	
Salaris- en personeelskosten	863.306
Huisvestingskosten	33.180
Kantoor- en bestuurskosten	80.995
Afschrijvingen	10.000
Specifieke projectkosten	5.000
Onvoorzien	
Som der lasten	<u>992.481</u>
Begroot resultaat	<u>293</u>

Begroting lasten 2025 naar doelstellingen

Uitvoeringskosten ter zake van:	
Biodiversiteit	347.368
Klimaatadaptatie	248.120
Energietransitie	198.496
Circulariteit	198.496
	<u>992.481</u>